

Het INDISCH NIEUWS

ALGEMEEN VOORLICHTINGS ORGAAN GEWID AAN DE OVERZEESCHE GEBIEDSDEELLEN

N.V. „HET INDISCH NIEUWS”

Directeur: G. de Pree

Hoofdredacteur: L. F. T i j m s t r a

Bureau Red. en Admin.: Noordeinde 29, 's-Gravenhage, Tel. 112884, Giro 85369, Abonnementsprijs: p.kw. f 4.—, p. Nr. f 0.25

Voorlichting en Nieuwsvoorziening

Men is in breede kringen ontevreden over de slechte voorlichting in Nederland omtrent Indië. Dit is geen verschijnsel van dezen tijd; ook vóór den oorlog toonde men zich op dit punt zelden voldaan. Nu is het over het algemeen moeilijk menschen voorlichting te geven, bij wie gebrek aan belangstelling bestaat voor het object, waarover de voorlichting gaat. In vele gevallen kunnen zij, die over slechte voorlichting klagen, de hand in eigen boezem steken. Aan hun belangstelling voor Indië ontbreekt namelijk iets. Hiermede willen wij niet zeggen, dat er aan de voorlichting over Indië in Nederland niets ontbreekt. Er ontbreekt inderdaad heel veel aan. Maar wij kunnen toch ook niet goed verdragen, dat menschen, die zich nooit veel aan Indië gelegen hebben laten liggen, nu plotseling den mond vol hebben over de slechte voorlichting, die er op dit gebied bestaat. De klacht was vóór den oorlog algemeen en zij is het, helaas, nóg, dat de belangstelling voor Indische zaken in ons land, op z'n zachtst gezegd, zeer beperkt is. Iedere Indischman voelt dit pijnlijk aan.

Wanneer wij nu klagen over de gebrekkige voorlichting over Indië, dan betreft dit in hoofdzaak wat men zou kunnen noemen de „politieke voorlichting”. Men maakt de regering het verwijt, dat zij te zwijgzaam is. Inderdaad heeft de regering-Schermerhorn zich ten aanzien van Indië zeer gesloten betoond; ook al sprak minister Logemann een enkele maal, dan werd men door zijn woord niet wijzer. Men wilde op bepaalde punten klare wijn geschonken hebben en wat geschonken werd was troebel of neutraal. De oude wijsheid, dat alleen de duivel neutraal is, hebben wij allen in den oorlog bevestigd gezien. Wie neutraal was, toonde gebrek aan karakter.

Het is duidelijk, dat gedurende de ministerieele periode van den heer Logemann, de klachten over de slechte voorlichting in Nederland omtrent Indië veelvuldiger waren dan ooit. Daarbij kwam, dat ook de nieuwsvoorziening uit Indië vrijwel alles te wenschen over liet. Bedenkt men daarbij, dat een deel van het

publiek geen onderscheid weet te maken tusschen „voorlichting” en „nieuwsvoorziening”, dan kan de ontevreden stemming hier te lande gemakkelijk worden verklaard.

Wat nu in het bijzonder de nieuwsvoorziening betreft, deze is niet alleen uiterst onvolkomen geweest, zij heeft ook vaak een misleidend karakter gedragen. Wij hebben daarvan in den loop der maanden verschillende voorbeelden gegeven. Het spreekt vanzelf, dat de regering in dit opzicht geen blaam treft, in zoverre, dat de nieuwsvoorziening niet op den weg der regering ligt. Deze behoort zeer speciaal tot het domein van de Pers. De regering kan natuurlijk wel maatregelen nemen, die schadelijk zijn voor een goede nieuwsvoorziening, bijvoorbeeld, door het instellen van censuur of door de bewegingsvrijheid van de dagbladcorrespondenten moeilijkheden in den weg te leggen. Wij nemen aan, dat dit hier niet is gebeurd. Dat niettemin de nieuwsvoorziening vooral in de eerste maanden na de bevrijding zoo erbarmelijk slecht is geweest, kan goeddeels worden verklaard uit het feit, dat onder de toen in Indië aanwezige zoogenaamde journalisten verscheidene „nieuwlichters” waren, die evenzoo vele beunhazen waren op het gebied eener vlotte en vooral nauwgezette en betrouwbare nieuwsvoorziening. Den laatsten tijd is daarin eenige verbetering gekomen.

Dat de verschillende overheidsvoorzieningsdiensten er niet in geslaagd zijn te voorkomen, dat om een enkel voorbeeld te noemen, in de Amerikaansche pers de grofste leugens en de meest dwaze voorstellingen met betrekking tot Nederland, Indië en ons koningshuis hun weg hebben gevonden, moet dezen diensten als een ernstige fout worden aangerekend. Dit behoorde zeer zeker ook tot hun taak, evengoed als het doorgeven aan de bladen van overheidsmededeelingen en het toelichten van overheidsmaatregelen.

De nieuwe minister van Overzeesche Gebiedsdeelen heeft in enkele weken tijds meer spijkers met koppen geslagen dan minister Logemann gedurende zijn geheele ambtsperiode. Wij weten nu ten-

minste hoe hij over Soekarno denkt en over Sjahrir en dat hij zeer beslist ook met andere bevolkingsgroepen wil spreken over de toekomst van Indië, in het bijzonder van Java en Sumatra. Hij heeft duidelijk doen uitkomen, dat het thans onze taak is orde en rust te herstellen; dit is de taak van Nederland, niet van den minister van Overzeesche Gebiedsdeelen of van het Kabinet of van enkele partijen, maar van het geheele Nederlandsche volk. Zooals ook het geheele volk wenscht het brengen van een nieuwe rechtsorde, — die de republiek van den oorlogsmisdadiger Soekarno nooit brengen kan! —, en zooals ook ons geheele volk de rechtmatigheid erkent van de aanspraken der volken van Indië op een eigen staatsvorm. Het is dom en dwaas te meenen, dat er nog „reactionnairs” zijn, die dit niet erkennen. Maar het is nu eenmaal zoo, dat iedereen die niet met dr. Van Mook meeloopt, onverbiddelijk in den reactionnairs hoek wordt getrapt.

Generaal Spoor heeft in een persconferentie in Den Haag er op gewezen, dat men goed doet de uiterste voorzichtigheid te betrachten bij het gebruik maken van berichten en beschouwingen, welke door het republikeinsche persbureau Antara en door „Merdeka” de wereld worden ingezonden. Beide werken geheel volgens het beruchte Domei-systeem van de Japansche propaganda. Zooals de Japanners listig van Domei gebruik maakten voor hun propaganda, zoo doen Antara en „Merdeka” het voor de republikeinsche propaganda. Listig en geraffineerd. En altijd leugenachtig. Zoo werkt ook in deze uiting het Japansche gif nog altijd door.

De militaire en politieke machtsgroeperingen

in de „Republiek”

Is Sjahrir bij machte, bij een eventueel accoord met de Nederlanders, zijn wil aan de extremistische elementen op te leggen? Zullen Nederlandsche troepen in één of anderen vorm van samenwerking met het „Republikeinsche” leger (de T.R.I.) de extremisten, terroristen, rampokkers en andere ongebreidelde elementen op Java bestrijden en zoo de orde en rust herstellen? Ziedaar eenige vraagstukken, waarmee velen zich reeds maanden bezig houden.

De T.R.I. heeft twee treinen met voedsel naar Bandoeng geëscorteerd, waar ze min of meer volledig zijn aangekomen. Op haar was de hoop gevestigd, toen Z.Bandoeng vernietigd dreigde te worden. De T.R.I. heeft van de Engelschen een volledige militaire uitrusting voor 2000 man gekregen om de gijzelaars uit Midden- en Oost-Java te evacueeren. De „Republiek” sluit contracten af met de Engelschen, om de door hen bezette gebieden van rijst te voorzien. Dit is maar een greep uit de vele gevallen, die zich hebben voorgedaan, waarbij de T.R.I. en het gezag der „Republiek” in een gunstig daglicht kwamen te staan.

Om te kunnen beoordeelen of de hoop, om door samenwerking met de T.R.I. uit de chaotische toestanden te geraken, die momenteel op Java en Sumatra heerschen, gerechtvaardigd is, moeten wij weten uit welke elementen de T.R.I. is samengesteld en hoe haar verhouding is tot de andere gewapende groepen. Teneinde hier een duidelijk beeld van te krijgen, moeten we ver in den Japanschen bezettingstijd teruggrijpen, hetgeen ook noodzakelijk is om een juist inzicht in de politieke situatie te krijgen.

In Juni 1942 werden alle inheemsche militairen van het K.N.I.L., na slechts enkele maanden van vrijheid, door het Japansche leger opgeroepen om dienst te nemen als Heiho (hulpsoldaat) buiten Java. De Japanners bereikten hiermede een tweeledig doel, n.l. een versterking van hun frontlinies en het op een onopvallende wijze liquideeren van een militair gevaarlijke pro-Nederlandsche groep.

Een groot deel der inheemsche militairen gaf geen gevolg aan dezen oproep, dook onder in de kampongs en maakt thans deel uit van de T.R.I. Zooals bekend is, stonden de Japanners zeer wantrouwend tegenover de Ambonnesche en Menadoneesche militairen. Slechts zij, die bereid waren tot het afleggen van den eed van samenwerking, werden vrijgelaten. Het grootste deel bleef tot het einde van den oorlog in de krijgsgevangenkampen en strijdt thans weer mede in het K.N.I.L.

In October 1943 werd de „Peta” of „Soekarela” opgericht (Peta = Pembela Tanah Aer = Verdedigers van het vaderland. Soekarela = Vrijwilliger). In ruil voor eenige vage politieke beloften verleenden Soekarno en Hatta hun steun om de Peta tot een succes te maken en reeds op 8 December 1943 werden de eerste officieren beëdigd. Peta-korpsen werden opgericht op Java en Sumatra en dienden alleen voor de verdediging

van die eilanden. Even voor Japan capituleerde, stonden eenige tienduizenden goed geoefende Soekarela's klaar om zich met doodsvrechting op de Geallieerden te werpen, indien zij tot een landing zouden zijn overgegaan.

Naast de Heiho en Peta, zuiver militaire organisaties, ontstonden ook nog eenige semi-militaire groeperingen, die echter ook door Japansche militaire instructeurs getraind werden.

De voornaamsten hiervan laten we even de revue passeeren.

1) De Hizboellah (Het Leger van God), de strijdorganisatie van de groote centrale Islamitische partij Masjoemi, die in November 1943 tot stand kwam. In de Masjoemi waren de orthodox Islamitische partij Nahdatoel Oelama, de meer moderne richting Moehammadyah en de Ahmadyah tot één geheel samengesmolten. De oprichter van de Hizboellah en de Masjoemi was de Japanner Hadji Suzuki, een volgeling van den geslepen Shimizoe, die leider van den Japanschen propagandadienst was.

2) De Pelohpor, de semi-militaire organisatie van de Djawa Hoekoe Kai, de groote politieke corporatie, waarin het heele politieke leven van Java in het begin van 1944 gecentraliseerd was. De Pelohpors werden opgeleid tot guerillastrijders, stormtroepen en propagandisten.

3) De Banteng Hitam (Zwarte Stier), een terreurorganisatie, opgericht door Shimizoe zelf. Behalve chef van den propagandadienst was Shimizoe in Indië de leider van den Japanschen Zwartzen Waaier. De Zwarte Waaier stelde zich tot doel, de inheemsche jeugd in een dusdanigen toestand van opwinding te brengen, dat zij zich met ware doodsvrechting op de geallieerden zou werpen.

Om te voorkomen, dat de jeugd zich op een ongelegen moment met hetzelfde fanatisme op de Japanners zou werpen, moest de werkwijze omzichtig zijn en goed „getimed”. De climax mocht pas bereikt worden, wanneer Japan dat wenschte. Daarom werden diverse vereenigingen opgericht met tegenstrijdige doelstellingen, waarbij botsingen niet uitbleven. Dit verhoogde den staat van opwinding en leidde de aandacht van de Japansche machinaties af. Op meesterlijke wijze brachten de Japanners het principe „verdeel en heersch” in toepassing en met deze erfenis zit thans de „Republiek” opgescheept.

Alle pogingen, om de militaire en semi-militaire jeugdgroepen tot een hechte eenheid te brengen en onder centrale leiding stelling te nemen tegen de Nederlanders en Engelschen, zijn tot nu toe min of meer mislukt.

In alles, wat op politiek en militair gebied tot stand kwam, had Shimizoe, achter de schermen, een vinger in de pap. Hij zag zeer goed in, dat een sterke eenheid in Ned-Indië kansen van Japan, ook voor de toekomst, zou verkleinen. In één opzicht liepen de door Japan geformuleerde en gepropageerde idealen der verschillende organisaties parallel, n.l. in den haat tegen het Westen.

Aan de Banteng Hitam besteedde Shi-

mizoe wel de meeste aandacht. Zij werd een getrouwe afspiegeling van de Zwarte Waaier en de Japanners tolereerden zelfs, dat zij al in den Japanschen bezettingstijd de bevolking terroriseerde. Ook de Pelohpor deed dat in iets mindere mate.

4) De Seinendan, de Hitlerjeugd, opgericht op 29 April 1943. In deze organisatie werden jongens en meisjes van 12 tot 18 jaar opgenomen.

5) De Keibodan, hulppolitie en lucht-beschermingsdienst, die zich tevens op het voeren van contra-spionage toelegde. Ook zij werd opgericht op 29 April 1943.

Alle, niet in de eerste drie organisaties opgenomen, jeugdige personen kwamen in de Seinendan en de Keibodan in den greep en onder den invloed van de Japansche propaganda.

Daarnaast werd op alle scholen het vergiftigingsproces grondig toegepast, terwijl de volwassen mannen geleidelijk tot volledige collaboratie werden gebracht of in de gevangenissen verdwenen.

Hiermede was de geheele inheemsche bevolking in al haar lagen en geleidingen in den greep der Japanners gekomen.

In groote lijnen kunnen we de Japansche politiek ten aanzien van Ned-Indië in 5 stadia verdeelen, waarbij de strategische positie in de Pacific als richtsnoer dient.

1e Stadium. Het eerste half jaar na de militaire overwinning werd gebruikt voor algemeene afschaffing en systematische vernietiging van opgebouwde en traditioneel gegroeide instellingen en gewoonten. Alles werd afgebroken om op de bouwvallen een zuiver Japansche constructie op te trekken.

Japan moest worden het politieke, militaire, financiële, industriële en culturele centrum van Azië.

2e Stadium. Eind 1942 werd de Japansche pyramide opgetrokken. Het geheele sociale, economische en culturele leven werd in een corporatieve structuur gegoten, waardoor de volledige Japannisatie van Ned-Indië een feit werd.

(Wordt vervolgd.)

Onze Nederlandsche troepen stooten in het vijandelijk gebied door.

Op tournee in de binnenlanden van Celebes

(Vervolg)

Op zoo'n tournee valt van alles en nog wat te doen. Ik was op weg naar een vrij groote nederzetting, waar een stuk of wat Chineezers woonden. Daar moest vendutie worden gehouden, waar ik als vendumeester bij moest zijn en bovendien waren er een paar Chineesche kindertjes geboren en zou er een huwelijk plaats hebben, waarbij mijn tegenwoordigheid als ambtenaar van den burgerlijken stand onmisbaar was. Dat zij niet naar mijn bureau behoefden te komen om de geboorte van hunne kinderen aan te geven of hun huwelijk te doen sluiten, was voor hen natuurlijk heel gemakkelijk, terwijl het voor mij zeer eenvoudig was om mijn registers op tournee mee te nemen. Bovendien zou het voor hen een toeval zijn, als ze me thuis zouden treffen na die twee of drie dagreizen, die ze noodig hadden om mijn post te bereiken. Ze beschouwden het evenwel als een groote welwillendheid van me, dat ik al die moeite deed en na gedane arbeid vond ik strijk en zet thuis in de pasanggrahan, waar ik logeerde, een heerlijk Chineesch maaltje, waarbij het artikel speenvarken nooit ontbrak.

Niet ver van die nederzetting bevond zich een groot strand, dat een twistappel was tusschen de omliggende kampoengs en daar moest ik als scheidsrechter een beslissing nemen. Daar in die streek — en ook alleen maar daar — vindt men de „moléo”, een vogel ter grootte van een kip, die eieren legt, zoo groot als ganzen-eieren en nog een ietsje grooter. Die eieren worden aan het strand in het zand gelegd en door de zonnearmte uitgebroed. Zoodra de jongen uit het ei komen, tippelen ze weg en leven verder als volwassen moléo's. Ze kennen geen vader of moeder.

Die eieren nu worden op het strand gezocht en à raison van f 0.30 het stuk verkocht, een exorbitante prijs voor die streken. Bovendien zijn die moléo-eieren een cauchemar voor den reizenden gezaghebber, want overal waar hij komt, worden hem die eieren gekookt of als omelette opgediend, ongeacht hun ouderdom.

De quaestie der moléo-eieren was nu deze, dat er onder de kampoengs strijd was ontstaan over de kampoenggrenzen, zoodat de eene kampoeng aanspraak maakte op de eieren, die de andere kampoeng geraapt had en f 0.30 het stuk opbrachten, een heele schat, nietwaar? Nu moest ik, de toewan pétor, de grenzen maar eens en voor altijd vaststellen. Na hoor en wederhoor geschiedde zulks dan ook in alle redelijkheid.

Mijn tocht leidde echter nog verder, naar het gebergte, waar zich een Christen-nederzetting bevond: Lingketting (vermoedelijk een verbastering van lange keten).

Naar de overlevering wil, was op de kust een schip gestrand en de scheepsbevolking had zich landwaarts in gered en zich metterwoon in dat gebergte gevestigd. In afwijking van de overige bevolking waren ze daar Christen en droegen baarden en snorren. In den namiddag, als de zon niet meer zoo fel scheen, kon het daar in die bergen heerlijk koel zijn.

Nu had ik den heelen dag in de brandende zon geloopt en er mij op verheugd, dat straks een bad met koud water me heerlijk op zou frisschen. Inderdaad frischte ik heerlijk op, maar onder het baden voelde ik mijn gezichtshuid erg gespannen. Enfin, na het bad keek ik in mijn zakspiegel en ik vond mezelf onherkenbaar, zoo was mijn gezicht vertrokken; mijn mond stond scheef, één oog was half dicht, hier had ik een roode bult en daar een bleke groef, een compleet bevroren gezicht, dat eerst na ongeveer een uur zijn normaal aspect terugkreeg.

Diezelfde misère heb ik meegemaakt met een bijenaanval. Eén van de mannen, die voor me uit liep, was tegen een bijenest aangelopen. De bijen waren uitgezwermd en kropen over mijn gezicht. Nu wist ik wel, dat die beesten je niets deden, als je ze maar met rust liet, maar het was een reflexbeweging en ik sloeg er één op mijn gezicht dood. Aangetrokken door de lucht en uit wraak zetten zich dadelijk op de plek, waar ik die eene bij doodgeslagen had, tien andere neer, die me onbarmhartig staken. Ik wist niets beter te doen dan me voorover op den grond te werpen met mijn gezicht in mijn armen, tot de beesten zouden zijn afgetrokken. Dat deden ze ten slotte, maar ik zag eruit, alsof ik met ontelbare windbukspijlen beschoten was geworden. Mijn heele gezicht, mijn nek, mijn ooren, mijn handen zaten vol met angels, waaraan pluusjes, net als windbukspijlen. Mijn ordonnans moest ze er stuk voor stuk uit trekken en langer dan 24 uur heb ik met een vertrokken en gezwollen gezicht rondgelopen.

In een volgende kampoeng moest ik weer als dokter optreden. Ik werd bij een oude vrouw geroepen met een dikke arm. Ze was heelemaal uitgeleerd, alleen de arm was dik, heel dik; overigens was er

geen wondje aan te zien. Ze lag op de vloer van haar hut, niet in staat om zich te bewegen. Wilde ze zich omwenden, dan moest een familielid komen, die haar arm omlagde en dan volgde het lichaam vanzelf.

Wat te doen? Het meest onschuldige leek me, om den gezwollen arm een priesnitzverband aan te leggen en jawel, de volgende dag was de arm over de heele lengte opengesprongen, en een vuil, dat eruit kwam! Om kort te gaan, het priesnitzen werd voortgezet en na een paar dagen was de oude vrouw dood. Daar zal het priesnitzen geen schuld aan hebben gehad, want het oude mensch bestond alleen maar uit botten, een velletje en vuil daartusschen. Toen het vuil eruit was, kon de rest niet meer over-eind blijven staan en viel als een kaartenhuis in elkaar.

Rijk aan ondervinding en voldaan kwam ik van mijn tournee weer thuis, om me voor den tijd, die me restte vóór de boot kwam, met minder interessant schrijfwerk te vermaken. B. H.

MEDEDEELING.

Wij herinneren er onze lezers aan, dat, zoolang „Het Indisch Nieuws” met 8 in plaats van 16 pagina's verschijnt, zij tweemaal per week „Het Laatste Nieuws uit Indië” GRATIS ontvangen.

DE ADMINISTRATIE.

Patiënten-évacués worden geregistreerd op de kade van Tg. Priok.

De rol der N.S.B. op Java

Terreur in Adek-kamp

Europeesche vrouwen
aan Kempei overgeleverd

„(N.S.B.ers)..... een handvol verraders, voor wie in een bevrijd Nederland geen plaats meer zal zijn.”
Radio-rede H.M. de Koningin
dd. 10-5-'41.

Er komen thans in Nederland brieven aan van N.S.B.ers in Indië, waarin betoogd wordt, dat de rol die de N.S.B.ers in het overzeesche gebied hebben gespeeld heusch niet slecht is geweest, dat zij goede vaderlanders waren. Dat zij zich bij het uitbreken van den oorlog tegen Japan spontaan hadden aangeboden om mee te vechten, welk aanbod door de Indische Regeering op voor hen onbegrijpelijke gronden zou zijn geweigerd, dat zij erkennen zich eenigszins te hebben vergist en dat zij hopen, spoedig in vrijheid te worden gesteld, zoodat zij binnenkort zullen kunnen repatriëeren. Laat ons eens zien, wat er in deze — ook in Nederland zoo bekende — N.S.B.-geluiden voor waarheid schuilt, in dit al sinds 1918 bekende „es ist nicht wahr” en „wir haben es nicht gewollt”.

Op den voorgrond staat natuurlijk, dat ook voor de N.S.B. in Indië geldt, dat de zuivering onderscheid zal moeten maken tusschen misdadigers en misleide, domme idealisten en meeloopers. Doch te hopen valt, dat de zuivering in Indië niet met die ergerlijk tolerante methode zal werken, waarmede in Holland de N.S.B.ers worden beoordeeld. Immers, zelfs indien men aanneemt, dat het in 1936/37 nog slechts aan enkele ingewijden bekend kon zijn, dat de N.S.B. een partij in de partij aan het vormen was om met behulp van een minderheid en dus met geweld in Nederland de macht in handen te nemen, toch kon iedereen weten, dat na 1937 de N.S.B. ontaard was in een rapaille-partij, waarvan de terreurploegen belast waren met het vernielen van kleine Joodsche ijswinkeltjes, het verstoren van vergaderingen, en het veroorzaken van vechtpartijen en volksoploopen op straat. En van welke partij geen fatsoenlijk mensch lid kon of wilde zijn.

Onuitwischbaar blijven de duistere dagen na 10 Mei 1940 ons in het geheugen gegrift, ons Indischgasten in den Archipel, in Singapore en overal in de Oriënt, waar Nederlanders zich bevonden, toen wij aan de radio hingen en met wilde woede en machteloos moesten aanhooren, welk een infame rol de N.S.B. vervulde door onze troepen in den rug te beschieten, door in de steden verwarring te stichten enz.

De hand- en spandiensten, welke de N.S.B. aan de Japanners heeft willen verleen tusschen 1940 en '42 zijn niet belangrijk geweest, simpel omdat het Indische politie- en militaire apparaat gereed waren. Omdat op zeer efficiënte wijze Duitschers en N.S.B.ers werden opgepakt en geïnterneerd de meesten zelfs vóór zijzelf nog wisten, dat de oorlog tegen Duitschland begonnen was!! En daardoor is gewapend verzet, dat door de Duitschers en de N.S.B.ers voorbereid was, volkomen onmogelijk geworden. De voorbereiding bleek o.a. uit bij sommige dezer „heeren” in beslag genomen wapens en munitie.

Toen de Japanners Java bezet hadden,

werden de N.S.B.ers bevrijd uit het kamp Ngawi, waar zij door de Ned.-Indische Regeering geïnterneerd en uitstekend verzorgd werden. De heeren werden er goed gevoed, gekleed, geschoeid, voorzien van radio, dagbladen, ontspanningsmateriaal geestelijke bijstand enz. Desniettegenstaande waren er in Adek N.S.B.ers, die op een vraag van den Japanschen commandant: waar zij het beter hadden in Adek of in Ngawi? antwoordden: „In Adek”. Ofschoon de huisvesting en voeding daar erbarmelijk slecht waren, er weinig eten, geen kleding en geen schoeisel verstrekt werden, geestelijke bijstand er voortdurend gesaboteerd werd, men zeep zelf moest betalen, desinfectiemiddelen niet verkrijgbaar waren, zoodat het kamp wemelde van wand- en kleerluis, kortom de toestand der Nederlanders daar erbarmelijk was.

De Japanners bevrijdden natuurlijk ook de Duitschers. Bovendien zetten zij de deuren der gevangenissen en krankzinnigengestichten, der blindentehuizen en weesinrichtingen wijd open en dwongen alle onvolwaardigen en al het gespuis opnieuw te parasiteeren op de maatschappij. Later werden deze elementen, voor zoover zij zich opgaven als Europeaan of Indo-Europeaan-met-één-volbloed-Nederlandsche-ouder, medegeïnterneerd in de kampen. Zoo kon het gebeuren dat er in ADEK een niet geheel normaal individu rondliep, een bekende souteneur, die een berucht messensteker was, die één zijner kamergenooten, een ouderen heer, aangevallen heeft. Twee zeelui hebben dat individu een zoodanig pak slaag bezorgd, dat men later nooit meer last van hem gehad heeft.

De N.S.B. in actie.

Gedurende de eerste maanden der Japansche bezetting, toen er nog vele Eu-

ropeesche mannen en bijna alle Nederlandsche vrouwen vrij rondliepen, is de verraadcampagne der „kameraadskes” begonnen. De Jappen verboden reeds aanstonds het luisteren naar geallieerde uitzendingen en stelden op de overtredingen van dit verbod zeer zware straffen, tot de doodstraf toe. Een geliefde truc - welke dikwijls succes gehad heeft - was deze, dat een „kameraadske” zich mengde tusschen de Nederlandsche vrouwen op de pasar en zich fluisterend tot één wendde met de opmerking:

- Hebt u gisterenavond gehoord, dat de B.B.C.....enz.

waarop soms het antwoord luidde:

- Neen, maar wel hoorde ik..... enz.

Dan liet het „kameraadske” haar insigne zien en riep een Inheemsch politie-agent: „Mari sinih, deze vrouw heeft geluisterd naar verboden radio-uitzendingen”.

In Soerabaia werkten enkele N.S.B.ers voor de Kempetai (Japansche Gestapo). Menigeen is daarvan het slachtoffer geworden. Zoo weigerde een dame de maitresse te worden van een dezer individuen. De NSBer dreigde haar aan de Japanners over te leveren, indien ze niet toef. De vrouw, overtuigd dat zij in haar recht stond en onschuldig was, wees hem de deur. Een uur daarna deed de Kempetai een inval en vond achter de ijskast..... een revolver, welke de NSBer daar verborgen had.

Wanneer men nu weet, dat bij de Jappen aanklacht gold voor bewijs, kan men zich het lot van de deerniswekkende slachtoffers voorstellen. Want wie niet bekende, werd op de beestachtigste wijze gemarteld, totdat hij(zij) bekende. NSBers, die dit wisten en desondanks uit geld- en weeldezucht landgenooten hieraan overleverden, hebben ongetwijfeld de doodstraf verdiend.

De NSBers in ADEK.

Wellicht zal het sommigen verbazen, dat de Japanners de Nederlandsche NSBers internerden. De reden hiervan is, dat zij de verraders wél gebruikten doch er een intense minachting voor hadden.

Wachtende inheemsche patiënten bij het K.P.M.-hospitaal te Batavia.

Verraad aan de zaak van het Vaderland geldt bij hen voor het walgelijkste, waartoe een individu zich kan verlagen. Terecht redeneerden zij, dat iemand, die bereid is z'n Vaderland te verkoopen, volkomen onbetrouwbaar is.

Aanvankelijk bepaalde de rol der N.S.B.ers er zich toe, zich des avonds te vereenigen en besprekingen te houden. De bekenden onder hen werden door de bewoners van het kamp geschuwd als de pest. Gevaarlijk waren de onbekenden, die de allures aannamen goede vaderlanders te zijn, die opvingen hetgeen in het kamp besproken en bernaamd werd, die de nieuwsberichten afluisterden, welke circuleerden, hetgeen zij in het geheim overbrieften aan de kleine groep der gemedenen.

Doch eenige maanden later had er plotseling een paleis-revolutie plaats. De N.S.B.ers wisten buiten de — door de kampbewoners gekozen — voorlieden om, toegang te verkrijgen bij den Japanschen commandant, die den Nederlandschen hoofdvoorman afzette en in plaats van dezen een N.S.B.er De Smets genaamd, benoemde. Deze consolideerde z'n (beperkte) macht door op verschillende posten N.S.B.ers neer te zetten. Zoo b.v. in de bibliotheek. Het kamp bezat een goede boekerij. En bovendien kregen vele geïnterneerden boeken in het pakje dat elke 10 dagen van huis ontvangen mocht worden. Op order van den nieuwen hoofdvoorman werden alle privé-boeken in beslag genomen en terstond maakten de N.S.B.ers met hun „zuivering” een aanvang. Honderden waardevolle boeken welke niet-Arisch geacht werden, onttrokken zij aan de circulatie en vernietigden deze. Ook in Nederland weet men sinds den duisteren bezettingstijd, dat het goede boek van enorme waarde is.

De rol der N.S.B.

Enkele kampgenooten werden door „stille” N.S.B.ers aangebracht wegens het verspreiden van „valsche geruchten” (radio-nieuws), doch konden zich vrij praten, o.a. de heer Sm., leider van een persknipselbureau te Batavia.

Toen er een nieuwe loods in gebruik kwam, werd tot voorman der nieuwe groep een N.S.B.er benoemd, die tot de capitulatie een bekend radio-omroeper van de Nirom was („luistert naar de vertrouwde stemmen!”). Deze man ontpopte zich pas na de capitulatie, toen hij met eenige medeplichtigen naar het Japansche commando in Bandoeng reisde en daar toestemming verzocht tot oprichting van een partij, welke loyaal zou samenwerken met de Japanners!!! De Jappen schopten het verachtelijke stelletje de deur uit!

Verschillende Nederlanders in Adek verloren het leven door toedoen van de N.S.B.ers. Het voedsel — ook voor de zieken — was er zeer eenzijdig en zeer onvoldoende. Vet en vleesch werden schaarscher en verdwenen ten slotte geheel, suiker werd van het begin af niet verstrekt. De zieken echter, die opgenomen werden in de C.B.Z. (Centr. Burgerl. Ziekeninrichting) konden door omkooping van Inheemsche verplegers brieven en levensmiddelen van hun familie ontvangen. Dit werd verraden door een paar opgenomen N.S.B.ers. De Japanners lieten daarop alle zieken naar het kamp terugbrengen en sloten een willekeurig aantal op in de cellen. Zij kregen verscheidene dagen eten noch drinken, on-

Aankomst trein met évacués uit Midden-Java in Batavia.

danks de protesten van den Nederlandschen dokter en verplegers. De Japanners trokken zich aanvankelijk van deze protesten niets aan. Na enkele dagen overleed ten gevolge van deze ontberingen een zekere M., zoon van een bekend apotheker in Zeist.

Ter gelegenheid van een Japanschen feestdag gelastte de commandant sportfeesten. Verplicht meedoen en verplicht toekijken! Daar er anders met uitzondering der N.S.B.ers geen sterveling belangstelling zou toonen. Een der nummers liet zien, hoe een aantal mannen, gezeten op den rug van een aantal anderen, probeerden elkaar op den grond te gooien.

Een kampbewoner, zekere Zw., employé der B.P.M., liet zich ontvallen: „Zoo zou ik wel eens op den rug van dien hoofdvoorman willen zitten”. De in diezelfde kamer wonende N.S.B.er St. (later overleden aan dysenterie) heeft dit gezegd terstond aan den N.S.B.-hoofdvoorman overgebracht, die het aan den Jap rapporteerde. Denzelfden avond werd Zw. uit z'n kamer gehaald en voor de Japanners gebracht, die hem op zoodanige manier mishandelden, dat deze forsche, kerngezonde man ternauwernood meer loopen en spreken kon. Strompelend en met gezwollen gezicht, armen en beenen verscheen het slachtoffer in de kamer. Den volgenden ochtend werd de man opnieuw mishandeld en in de cel gesmeten. Na een week is hij daar ten gevolge van hartverlamming overleden.

„Nederlander”-Gestapoman.

De mannen van Adek werden later overgebracht naar het 15e Bat. in Bandoeng. Toen kort daarna Nederlandsche vrouwen dit kamp betrokken, was de eenige duizenden deelen tellende bibliotheek verdwenen. Deze is dus door de Japanners gestolen. Naar het Bandoeng-kamp werden mannen uit alle deelen van Java vervoerd in geblindeerde treinen, reizen van 48 tot 60 uren zonder voedsel of drinken. Zodoende kregen de mannelijke N.S.B.ers van geheel Java con-

tact met elkaar. Ook hier belegden zij regelmatig bijeenkomsten en onderhielden een eigen geheime wacht dienst om elkaar en hun leiders direct van alles op de hoogte te kunnen houden.

Daarbij bleef het echter niet. Ex-hoofdvoorman De Smets presenteerde zich bij den Bandoengschen commandant met een aanbeveling van den Japschen commandant uit Adek. Deze ging hier echter niet op in, zoodat de N.S.B.ers geen gelegenheid kregen, hun regime te Bandoeng door te voeren. Ongeveer twee maanden later broeiden zij een nieuw plannetje uit. Zij stelden een stuk op, waarin 15 N.S.B.ers namens alle N.S.B.ers in dat kamp hun onvoorwaardelijken trouw aan Nippon!!! betuigden en verzochten met speciale (d.i. extra-voedsel opleverende) werkzaamheden te worden belast. Werkzaamheden, welke uiteraard Judaswerk zouden omvatten. Het is aan schrijver dezes gelukt, het document in handen te krijgen en daar de „heeren” het ondertekend hadden met vermelding van hun vroegere functies, bleek dat meer dan de helft van deze „Nederlanders” deel uitmaakte van de Gestapo!! Schrijver dezes heeft het stuk onmiddellijk ter inzage verstrekt aan een onzer commissarissen van politie, zoodat deze misdadigers wellicht hun gerechte straf niet zullen ontgaan.

Waarom wellicht? Daarover in een volgend artikel, waarin mede het uitschakelen der Ned.-Indische politie en de funeste gevolgen daarvan zullen worden behandeld.

W. v. B.

76 dagen met den Jap op zee

Een onopgesmukt verhaal van een
ex-krijgsgevangene van 23 jaar.

Wij waren krijgsgevangen. De Jap had ons in April 1943 van Java naar Ambon gebracht met ongeveer tweeduizend man. In Juli 1944 hoorden we, dat wij allemaal teruggevoerd zouden worden. Dit stond ons heelemaal niet aan, daar wij gehoord hadden van torpedeeringen. Practisch elk schip in deze buurten werd aangevallen en aangezien we ondervonden hadden bij onze eerste reis hoe we vervoerd werden, wisten we, dat we een zekeren dood tegemoet gingen. Doch de Jap trok zich daar niet veel van aan. We mochten in geen geval in handen der geallieerden vallen en aangezien deze in de „buurt” kwamen, moesten we allen weg.

Het transport, waartoe ik behoorde, was het een na laatste en bestond uit honderd en vijftig man. Bijna allen waren „lopend patiënt”. Enkele „fitten” mochten mee om het noodige corveewerk aan boord te doen. Daar behoorde ik ook toe.

Op 9 September 1944 werden we aan boord gebracht van een Japansche vissersboot. Dit schip had een ruim van ongeveer zes bij zes meter en daar werden we op, een enkeling na, ingepropt.

Deze enkelingen bestonden hoofdzakelijk uit eenige Engelsche en Hollandsche officieren, die door de Jappen waren aangezegd om aan dek te blijven. De rest moest naar beneden, waar het niet uit te houden was van de hitte. We kregen tweemaal daags wat ongare, aangebrande rijstepap (dit hielden we gedurende zes dagen; dus zoolang als we op deze houten boot hebben gezeten) en een halve theelepeltje suiker plus een mokje lauwe thee. Het gevolg van het eten van de ongare rijst bleef dan ook niet uit. We kregen het bijna allemaal in den buik en het leed was niet te overzien, toen er ook nog dysenterie bij kwam. In een minimum van tijd hadden we een twintigtal patiënten, die geen voet meer konden verzetten en met alles geholpen moesten worden. Doch realiseert U zich wel, wat het beteekent twintig patiënten te moeten helpen, die twintig tot dertig keer op een dag hun behoefte moeten doen, als je geen materiaal hebt, zooals steekpannen en urinaals?

Wat moesten we doen? We waren radeloos!

De patiënten bevuilden hun kleeven, die in zeewater niet gewasschen konden worden, daar de Jappen er bezwaar tegen hadden; dus werd het heele zwikkie maar overboord gegooid. Maar daar konden we niet mee doorgaan, want erg dik zaten we niet in de kleeven. Dan maar geen kleeven aan! De patiënten lagen toen naakt onder hun deken, die opzij gegooid werd als de patiënt weer zoover was.

We mochten echter wel wat zeewater met een pannetje ophalen om de zieken te wasschen. Dit was een voordeel, want nu konden we telkens het vuil, wat onder hen lag, wegspoelen. Het werd „nog beter”, toen enkele medegevangenen, die twee borden hadden, er één afstonden. We gebruikten deze nu als steekpannen. Dit was voor de verplegers een reuzen vooruitgang. Bovendien hadden we toestemming van den Jap om de zieken aan dek te leggen.

Hoe we die zes dagen op deze manier hebben kunnen volhouden, weet ik niet meer. Doch ik kan mij nog wel herinneren, dat ik zes nachten lang zitstaande in een..... ton, doodgewone ton, heb doorgebracht, aangezien er buiten die ton niet veel méér ruimte was. We waren dan ook buitengewoon dankbaar, toen we hoorden, dat we den volgenden dag in een baai van Moena (een eilandje bij Celebes) op een grooter schip zouden overgaan. Niet wetende wat ons te wachten stond, gingen we dan ook met een „opperuimd gemoed” over.

Hier mochten we echter niet in het ruim komen en moesten in de brandende hitte op het ijzeren dek blijven. Nergens was een schaduwplekje te vinden en het ijzer was gloeiend heet. We wisten dan ook niet waar we het zoeken moesten. Water kregen we niet. We moesten wachten op het kleine rantsoen thee, dat de Jappen ons zouden verstrekken.

Gelukkig werd, na veel heen en weer gepraat met den Jap, een zeil over een gedeelte van het luik gespannen, waar de zwaarste patiënten onder mochten liggen. De stumpers lagen met gebarsten lippen en dikke tongen en rollende oogen te smeeken om een druppel water. We konden ze niet helpen. De Jappen trokken er zich niets van aan. Deze stonden met een valschen glimlach te kijken en één zeide in gebroken Maleisch: „Bagoes mati!” (Hiermee bedoelde dit beest: „Het is wel goed, dat je dood gaat!”). Dit hebben we tientallen malen hooren zeggen. En wat konden we eraan doen... *Niets!* Want we behoefden onzen vinger maar uit te steken of we werden zoo bijgewerkt, dat je er niet levend onder uit kwam. Dus daar stond je dan. Woedend, razend, knarsetandend. Maar wat hielp het? We stonden machteloos!

We dachten, dat we in een hel leefden, niet wetend, dat ons nog grootere ellende stond te wachten.

Het voedsel was niet te eten. De rijst was nog rauw als je het in je pannetje ontving. Je kreeg het er alleen maar van in den buik en daar dysenterie niet te genezen was bij gebrek aan medicijnen, aten velen er niet van. De gevolgen bleven dan ook niet uit. Het aantal patiënten steeg dagelijks en toen we dan ook vier dagen verder waren, hadden we veertig ernstige patiënten in ons „ziekenhok”; deze konden dus niet meer loopen. (De vijftig anderen, die nog *wel* konden loopen niet te vergeten. Deze konden zich n.l. met behulp van een ander persoon nog vooruit bewegen.)

Spoedig viel het eerste slachtoffer. We kregen wat rijstzakken van den Jap en wat touw. Hierin moest het lijk gerold worden. Daarna werd het in een sloep geladen en aan land gebracht. (We lagen nog steeds in de baai van Moena.)

De tweede en derde volgden al spoedig en er zouden nog velen hier begraven zijn, indien er niets tusschen gekomen was.....

Het was 20 September 1944 een prachtige zonnige dag en we zouden van het weer volop genieten hebben, ware het niet, dat we in zulke ellendige omstandigheden verkeerden. Het gekerm van de

zieken was niet van de lucht. Er werd om water geroepen, er werd om den dood geroepen want velen konden het niet meer uithouden. Het was een triest gezicht, zooals die jonge jongens daar uitgemergeld lagen. Vel over been, ongeschoren gezichten; en vuil dat ze waren, onbeschrijfelijk gewoon! En hoelang moesten we in deze omstandigheden verkeren? Niemand kon er antwoord op geven.

De twee verplegers konden het werk niet meer af. Overal werd er geroepen of we niet konden heipen. De een na den ander zakte in elkaar van uitputting, dorst en hitte. De toestand was ondraaglijk. Kwam er toch maar eens een eind aan! Maar het zou nog eenige weken duren voor het zoover was. Gode zij dank, dat we dit niet geweten hebben, anders waren er nog heel wat meer slachtoffers gevallen, want dan hadden ze den moed van te voren reeds opgegeven.

We waren juist bezig patiënten te verbinden, want velen waren doorgelegen en hadden wonden zoo groot als rijksdaalders en theeschoteltjes, toen we opgeschrikt werden door het geronk van een vliegtuig. We herkenden het geluid van een „Vliegend fort”. De schrik sloeg ons om het hart, want wat zou er gebeuren als het ons eens zou aanvallen? We waren er n.l. achter gekomen, dat het ruim van het schip volgeladen was met benzine en ammunitie. We waren er zoo goed als van overtuigd, dat het heele schip de lucht in zou gaan bij een aanval. De angst was ontzettend!!

Het vliegtuig scheen echter geen notitie van ons te nemen en vloog rustig over ons heen, eenige seconden later achter de hooge rotsen verdwijnend.

Allen slaakten een zucht van verlichting. Enkelen juichten zelfs niet wetend, dat ze te vroeg gejuicht hadden. Want wat was het geval? Enkele minuten later kwam het „fort” terug en we zagen nu, dat het zich gereed maakte om ons aan te vallen.

Het nam een duik en begon toen vlak boven het schip te schieten. Vele mitrailleurkogels kletterden op het dek en toen het vliegtuig weer opgetrokken werd, begon het nog eens van den achterkant te schieten. Het schip stond bij den eersten den besten aanval reeds in brand. Het voorluik was al spoedig één vlammeende massa. Het geroep om hulp kwam van alle kanten, het dek lag vol met bloed en we konden tusschen twee aanvallen door constateeren, dat er twee zieken op slag gedood waren, verder lagen er ook nog enkele zwaar gewonden. Doch het vliegtuig liet het hier niet bij. Niet-tegenstaande het gewuif van ons met witte lappen, dekens en zakdoeken werden er nog vier aanvallen op ons gedaan.

De Jap was achter het luchtafweer weggeschoten. We zagen de kerels van de hooge brug in het water tuimelen. Vele Jappen gingen met een sloep van boord. Ook deze werd onder vuur genomen en een aantal van onze vijanden verloren hierbij het leven.

Onze jongens waren niet meer te houden en sprongen overboord, nadat de Japansche commandant dit eerst verboden had, om te trachten het land te bereiken, dat een kleine tachtig meter uit de buurt lag. Ik zelf hield het ook niet langer uit en sprong de anderen achterna. Toen ik op de railing stond, werd mij door verschillende jongens toegeroepen, neen het was geen roepen

meer, het was smeeken: „Orderly please, help me, I can't swim!” (We hadden vele Engelschen aan boord). Wat moest ik doen? Ik wist het niet. Ik was rade-loos! Het was er ook zoo'n chaos en lawaai, dat ik niet denken kon. Er stond me maar een ding voor den geest. *Weg van hier!* Ik sprong overboord en zwom naar den kant en had dezen bijna bereikt, toen met een oorverdoovend lawaai het vliegtuig weer over kwam. Het geratel van de machinegeweren was vreeselijk. Met mijn laatste krachten (althans ik dacht dat het mijn laatste krachten waren), wist ik me nog net onder een

voorstekende rots te dekken, toen de kogels fluitend over mij heen gingen.

Toen ik aan wal kwam, hoorde ik velen om hulp roepen, die niettegenstaande ze niet konden zwemmen, toch in het water waren gesprongen en den verdrinkingsdood boven den verbrandingsdood verkozen. Dit kon ik niet langer aanzien.

Wij (mijn broer en ik) deden dan ook wat een ieder in dit geval gedaan zou hebben, we gingen te water en zwommen zoo snel mogelijk naar hen, die op het punt van verdrinken stonden.

(Wordt vervolgd.)

Better to the hell, then to be colonized again!

Zoo stond het, in felle witte letters, op de wagens van de Bataviasche tram. Stompzinniger, chauvinistischer kon het al niet, en dus was deze propagandaleus een waardige vertolking van het Credo der Repoeblik Indonesia. Geen wonder, dat zij met gretigheid werd overgenomen door de Nederlandsche communisten en hun radicaalsocialistische satellieten, bij wier politiek ondermijningswerk zij wonderwel paste.

De tactiek van de heeren is welbekend. Hun „opiniebladen” die ondanks alle papierschaarste nog steeds niet verboden zijn, terwijl de serieuze pers met de copy geen raad weet, druipen van geveinsde liefde voor het volk van Indonesië. Geen honing is hun te zoet, geen gal te bitter wanneer het erom gaat de Indonesiërs in de hoogte te steken en de Nederlanders te verketteren. „Hun vrijheid is ook onze vrijheid”, verkondigt „De Vlam”. J. de Kadt, op zijn beurt, zou liefst alle Nederlandsche „bezettingstroepen” per eerste gelegenheid uit Indië laten vertrekken. Koejemans, Van Heuven Goedhart en consorten doen hunnerzijds ook een duit in het zakje, en zoo misbruikt men in alle gemoedsrust de persvrijheid der Nederlandsche democratie.

Het naaste doel van heel dit naarstig en naargeestig streven is echter geenszins de zoo zalvend gepredikte „Eisch van recht”, de bevrijding van Indonesië. De politiserende dominees, die door de communistische en radicaalsocialistische „progressieven” op den voorgrond worden geschoven, zijn slechts pionnen in het communistische schaakspel. Het ware doel van „De Waarheid” is de ruïneering van de Indische ondernemers. Als de koloniale heeren geruïneerd zijn, zoo rede-

neert Koejemans, dan is de Nederlandsche arbeidersklasse - pardon: de communisten! - weer een stapje dichterbij de verbreking harer ketenen. Het Indonesisch nationalisme, hoe burgerlijk en reactionnair het ook zijn moge, is den Nederlandschen Stalinisten, voor wie het doel de middelen heiligt, van ganscher harte welkom. Of Indonesië door dit alles „to the hell” gaat, kan Koejemans niets schelen; hoofzaak is, dat de communisten uit de affaire met winst te voorschijn komen. De communistische „voorstrevendheid” is in werkelijkheid een niets ontziende klikgeest, die haar eigenbelang ten koste van de Indonesiërs tracht te verwezenlijken.

In „De Vrije Katheder”, een communistisch orgaan voor intellectueelen, dat af en toe aan tegenstanders de mogelijkheid biedt om uiting te geven aan hun inzichten, geeft de heer J. de Jager, een representant van de „oude SDAP”, de communisten in hun eigen huis een stevige afstraffing wegens hun onverantwoordelijke Indonesië-politiek.

Het belang van deze „afstraffing”, en om haar inhoud, en om de zijde waarvan zij afkomstig is, is zoo groot, dat een citaat uit De Jagers betoog ten volle de aandacht van den lezer waard is:

„Het is voor een ieder duidelijk, dat bij een afscheiding van Indonesië van Nederland ontzaglijke Nederlandsche belangen op het spel staan, niet alleen van het „olie- en rubberkapitaal”, maar ook van talloze zeelieden, kantoorbedienden, ambtenaren, havenarbeiders, enz. Allermint duidelijk daarentegen is het of de politieke onafhankelijkheid van de ontworpen republiek ten goede zal komen,

Nederlandsche artsen verleenen geneeskundige hulp in de kampong.

niet aan een dunne bovenlaag van Indonesische intellectueelen (die zullen er ongetwijfeld wél bij varen) maar aan de overgrootte massa der bevolking, terwijl de geboorte van een Indische socialistische maatschappij nog veel dubieuzer is.

Een comité (of comité's) van „voorstrevende” intellectueelen zonder regeeringsverantwoordelijkheid moge vragen als deze naar het tweede of derde plan terugdringen, een politieke partij mag dat niet, zij moet zich bewust blijven, dat in deze booze wereld zelfs Indonesiërs zouden kunnen vervallen in de spreekwoordelijke fout hunner vroegere meesters van givng too little and asking too much, en dat men ter bestrijding van dit gevaar een zeer gebrekkigen leidraad heeft in waarheden als koeien zooals deze, dat overleg beter is dan oorlog en dat een oorlog van volk tegen volk een verschrikkelijk ding is.”

Men kan slechts hopen, dat het verstandige standpunt, hier door de SDAP ingenomen, de communistische geestverwanten tot nadenken zal stemmen.

D. J. M. K.

Het Centraal Instituut voor Materiaal-onderzoek

zoekt voor haar laboratorium

1. Een **AFDELINGSCHIEF** (N.I., T., W.I. of Dr. Chemie) bij voorkeur met ervaring op metaalgebied
2. **Enige INGENIEURS** (N.I., T., W.I. of Dr. Chemie)

Salariëring naar bekwaamheid en ervaring. Sollicitaties met uitvoerige beschrijving van levensloop en verrichte werkzaamheden aan:

C.I.M.O. - Afdeling Personeelszaken
Postbus 59, Delft.

VEILINGZALEN „t CENTRUM”

Koninginnegracht 5, 's-Gravenhage, Tel. 114436, b.g.g. 773964
A. F. M. DEN EXTER, Beëd. Makelaar

Veilingen en taxatiën op elk gebied

Dagelijks gelegenheid

tot inbrengen van goederen

ZEKERHEIDSTELLING!

BELASTINGEN

ACCOUNTANTSKANTOOR

BERT G. VAN HAARLEM

ACCOUNTANT en BELASTINGCONSULENT

DEN HAAG

35 Surinamestraat 35
Telef. 114253 en 114254

ROTTERDAM-C

4a Kon. Emmaplein 4a
Telefoon 21530

VEILINGBEDRIJF „ODEON”

Singel 460 Amsterdam, telefoon 48590

Chr. J. Bolle, Veilingmeester-Taxateur

*

Het adres te Amsterdam voor betere

Inboedelverkoopingen

Regelmatig veilingen

Inbrengen van goederen dagelijks

Taxatiën op ieder gebied

**HUWELIJKS
CADEAUX**
bij
KOCH

*Den Haag
Hoogstr. 7* *Rotterdam
Jongkindstr. 11*

W. J. Innemee & Zonen n.v.

Begrafenis
Transport
Crematie

Den Haag Denneweg 71-73 Telefoon 115940*

Haarlem, Kinderhuisvest 29-33, Telefoon 10441

U gaat naar Indië?

Dan een

Wereld-Ongevallen-Polis

van „De Zeven Provinciën”

Ongeacht waar U zich ter wereld bevindt, of U reist per **SCHIP** of per **VLIEGTUIG**, „De Zeven Provinciën Wereldpolis” is steeds geldig, met inbegrip van het Molestisico.

UW MAKELAAR VERSCHAFT U GAARNE INLICHTINGEN

Vandaag een Cliënt
Morgen een Vriend

Assurantie-Maatschappij

„De Zeven
Provinciën” n.v.

Javastraat 1a
's-Gravenhage

BILLITON-BEDRIJVEN

N.V. Hollandsche Metallurgische Bedrijven

Hoofdkantoor: LYCEUMPLEIN 19, TEL. 18 34 40
'S-GRAVENHAGE

Fabriek: WESTERVOORTSCHE DIJK 67 d, TEL. 1540
ARNHEM

Producente van:

TIN

Billiton Tin gegar. 99,9% Sn.

Tulp tin gegar. 99,85% Sn.

Lam en Vlag Tin gegar. 99,5, 99 en 98% Sn.

Maagdelijk Bloklood

Merk „Tulp” (min. 99,9% Pb)

Legeeringen

Tinsoldeer in blokken en staven

Witmetaal

Drukkerij metaal

Hardlood.

Bronslegeeringen

Diversen

Calciumarsenaat

Wolframverbindingen

Vanadiumverbindingen

Bismuth